STUDENTSKI LIST 1-2 1.I 1966.

obljetnica

Baltazar Adam Krčelić

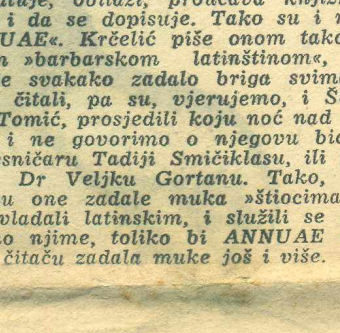
— Dužnost nam je sjetiti se vrlog i učenog muža Bahthauzara Adama Kerchelicha od Krbave, mitronosnog opata... kanonika zagrebačke stolne crkve.... itd. —

Ovo nije citat iz pera nekog suvremenika — pokušavamo tek naznačiti ton jednog davno minulog stoljeća, — osamnaestog, tog madrijaterezijanskog apsolutističkog i prosvijećenog vijeka, jednog vremena u nas, u Hrvatskoj, vremena koje vjerojatno nitko nije bolje poznavao od Baltazara A. Krčelića.

O dvijestotine pedesetoj obljetnici njegova rođenja posvećujemo u ovoj »OBLJETNICI« nekoliko riječi njegovu životu i radu:

Otmjena roda, iako ne bogat, školovao se u sjemeništu gdje su u to doba učili svi oni koji su željeli doličnu naobrazbu. I zaista je stekao tu naobrazbu: pohađa i tzv. »Hrvatski kolegij« u Beču i »Ilirski kolegij« u Bologni. No, ubrzo, zbog svojih »revolucionarnih« sudova — dolazi u sukob s Kaptolom.

Ne dobivši blagoslova od biskupa Thauzyja, započinje pisanjem povijesnog djela koje naziva »Annuae sive historia« (Godišnjaci ili povijest). Čovjek s mnogim poznanstvima, on ne žali ni truda ni koraka da putuje, obilazi, proučava knjižnice i spise, i da se dopisuje. Tako su i nastale »ANNUAE«. Krčelić piše onom tako omiljenom »barbarskom latinštinom«, što je kasnije svakako zadalo briga svima koji su ga čitali, pa su, vjerujemo, i Šenoa i J. E. Tomić, prosjedili koju noć nad njima, a da i ne govorimo o njegovu biografu, povijesničaru Tadiji Smičiklasu, ili prevodiocu, Dr Veljku Gortanu. Tako, koliko god su one zadale muka »štiocima« koji su i vladali latinskim, i služili se svakodnevno njime, toliko bi ANNUAE današnjem čitaču zadala muke još i više.

Pomalo neobičan naziv »ANNUAE«, godišnjaci su zapravo, — anali političke, društvene i kulturne povijesti Hrvatske u razdoblju od 1748. do 1767. godine

Iako je Krčelić velikodušno dobio u zadatak od Njena Veličanstva Marije Terezije da — nastavi djelo što ga je započeo P. R. Vitezović, tj. da dovrši pisanje po-

film

GEFF — 65

Drugi susret filmskih istraživača, GEFF-65 održan je od 11. do 14. prosinca u prostorima Radničkog sveučilišta »Moše Pijade«. Od prijavljenih 76 filmova, 62 su prikazana u konkurenciji, a 14 u »salonu odbijenih«.

Iako je i prvi festival genre filma, održan prošle godine, donio zapažena ostvarenja, posebno u domeni antifilma, ovogodišnji je GEFF posebno opravdao svoje postojanje. Želja za okupljanjem djela i autora koji istražuju novo u filmskoj umjetnosti, bez obzira da li novo zaista donose ili samo traže, pokazala je u ova četiri festivalska dana svoje određenije oblike postojanja. Festival se nije iscrpio samo u projekcijama filmova: razgovori koji su vođeni na temu osnovnih poimanja samog istraživačkog rada na filmu (vrijeme i problem vremena na filmu, psihologija u strukturi filma, pop i op film, filmska sloboda itd.), imat će ne malog udjela u organizaciji, i stvaranju stava idućeg, trećeg GEFF-a.

Ove je godine primjećen veći broj učesnika okupljenih u kino-klubovima i filmskim kućama triju republika. Zanimljivo je pomenuti i sudjelovanje školskih kino-klubova.

Neslužbeni dio festivala počeo je projekcijama filmova iz salona odbijenih, razgovorima o istraživanju, te filmom Kokana Rakonjca »Izdajnik« u salonu odabranih. Iste je večeri dr Mihovil Pansini uvodnom riječju i otvorio festival, a nakon toga je prikazan »Prometej s otoka Viševice«.

Nedjeljno prije podne proteklo je u razgovorima filmskih istraživača, a poslijepodne u prikazivanju kratkometražnih filmova iz salona odabranih. Neke od njih potrebno je istaći. To su: POGLED S MOSTA P. Stojanovića (Dunav-film, Beograd), te već viđene filmove: I VIDEL SEM DALJINE MEGLENE I KALNE Zlatka Boureka, TIFUSARE Mimice, LJUDE NA TOČKOVIMA Sremca, te PRAVDU Babaje (svi u proizvodnji Zagrebfilma).

U informativnoj su sekciji iste večeri prikazana dva filma: ZA DOSLJEDNOST SVIJETA (autori su dva kanadska cinéasta) koji govori o mitovima i legendama stanovnika malog primorskog sela i oživljavanju tih legendi ulovom velike ribe, te kratkometražni film VRLO, VRLO ZGODNO koji, učinjen od desetine fotosa, odražava strahovanja i idiosinkraziju suvremenog svijeta.

Prateći dalje program festivala, potrebno je istaknuti nekoliko filmova koji su prikazani pretposljednjeg dana. To su u prvom redu dva izvrsna čehoslovačka dugometražna igrana filma: PERLE NA DNU i LJUBAVI JEDNE PLAVOKOSE, film nagrađen ove godine u Veneciji, djelo poznatog nam već Miloša Formana. Ova bi dva filma svakako trebalo otkupiti.

Uz još niz interesantnih filmova prikazanih istog dana, posebno pominjem, uz projekciju Petrovićeva filma TRI, i dva nagrađena ostvarenja, PLAVOG JAHAČA (T. Gotovac) i POZIV I ODZIV (V. Rozman).

Posljednji je dan protekao, mogli bismo reći ponajprije u znaku kratkometražnih filmova Vladimira Peteka, od kojih svakako treba istaći MISS NO ONE, DOBA, i LOGOR 2. Posebno spominjem još tri filma: AUTOMATOFONE (T. Kobia), ZAHOD (M. Pansini) i KARIOKINEZU, nagrađeni film Z. Hajdiera.

Festival je završen projekcijom nagrađenog Makavejevljevog filma ČOVEK NIJE TICA, i podjelom nagrada, koje je dodijelio žiri (Dr M. Pansini, D. Pejović, A. Petrović, arh. V. Richter, D. Stojanović i J. Vaništa).

Na kraju treba naglasiti još uvijek premali odaziv publike, bilo onih koji se bave filmom, bilo gledaoca zainteresiranih za ovakva ostvarenja amaterske i profesionalne filmske produkcije, iako je posjetilaca bilo više nego prošle godine. Tome je svakako pridonijela i vrlo dobra organizacija (Kino-klub Zagreb, Kino-savez Hrvatske i Društvo filmskih radnika Hrvatske), a posebno je služba informacija pokazala odlike dobro pripremljenog festivala.

Prema riječima filmskog kritičara D. Stojanovića iz Beograda, — da je festival protekao u znaku efikasnosti, — treba zaželjeti da ćemo i u slijedećoj godini moći prisustvovati ovoj korisnoj i zanimljivoj kulturnoj manifestaciji.

S. Capar

Blistava komedija

TOM JONES REDATELJA TONYJA RICHARDSONA

Engleska filmska komedija **Tom Jones** stigla je u naše kino-dvorane uz mnogo pompozne i impresionantne reklame: kao što možemo pročitati na plakatu, taj je film, osim što je proglašen najboljim engleskim filmskim ostvarenjem u 1964. godini, dobio 4 Oscara i 3 nagrade Britanske filmske akademije, a Albert Finney odnio je na Festivalu u Veneciji nagradu za najbolju mušku ulogu. Izvjestan skepticizam i oprez koji nikada nisu na odmet kad se radi o filmovima, proglašavanim od svemoćne i neuništive gospođe Reklame najboljim i genijalnim, pokazuju se u ovom slučaju, nakon gledanja **Tom Jonesa**, neopravdanim. To je zaista izvanredno duhovita i sjajno snimljena komedija koja nas preko dva sata uspijeva održati u najživljoj zainteresiranosti za zbivanja na platnu, a uz to nam gotovo svaki čas tjera suze od smijeha na oči.

Radnja filma **Tom Jones** prenosi nas u ambijent engleske provincije 17. stoljeća. Priča nam historiju mladog i simpatičnog vjetrogonje i osvajača srdaca ljepšeg spola — od njegova neobičnog rođenja do trenutka kad napokon, prebrodivši sretno mnoge neprilike i zapreke i isplivavši iz svih, pa i najnevjerojatnijih i najkompliciranijih peripetija, nalazi smirenje i sreću (da li konačnu?!) u zagrljaju svoje drage Sofije. Između toga nalazi se takav jedan kalambur smiješnih i groteskniih dogodovština i situacija mladog gospodina Toma Jonesa, da gledalac naprosto ne dospijeva predahnuti niti jednog jedinog trenutka. Čitava galerija izvrsno građenih i karakteriziranih tipova engleskog društva iz onog doba prolazi pred njegovim očima: komični seoski posjednik zaljubljen do ušiju u lov, njegova lijepa i dražesna kćerka, tupoglavi i zlobni učitelji, glupi i ružni Tomov suparnik, lord, neodoljivo smiješan u svojoj nemoćnoj nasrtljivosti, itd., itd.

Film **Tom Jones** oruža još jedan dokaz da su Englezi najjači upravo u komici i humoru i da tu njihov duh najviše dolazi do izražaja.

Pojedine su me scene sasvim spontano podsjetile na Dickensove **Pickwickovce** — naročito sjajno izrežirani prizori tučnjave. Ima u svemu tome i nešto od Villonove bezbrižne i drske razbarušenosti koja se i samoj smrti smije ravno u brk. Film **Tom Jones** neobično je bogat, upravo nabijen do krajnje moguće mjere blistavim engleskim humorom, a Albert Finney u ulozi glavnog junaka ostat će, vjerujem, svakom gledaocu dugo u sjećanju.

U režiji Tonyja Richardsona osjeća se sigurna i prokušana rutina koja, međutim, nimalo ne ide na uštrb njene svježine i neposrednosti. Richardson je uspio naći najsretniju ravnotežu između ta dva elementa, i to je najveća odlika njegove režije. Držeći čvrsto konce čitave igre u svojim rukama, on ih na pravim mjestima umije znalački popustiti, i na taj način omogućiti glumcima spontanost i prirodnost u izrazu, što je za ovakav film neobično važno. Jednom riječju, jedna vrlo dobra i nadahnuta režija.

Ako bih morao na kraju izvući neki konačan i općenit zaključak, mislim da bi on otprilike mogao biti slijedeći: film **Tom Jones** jedan je od rijetkih filmova koji će istovremeno zadovoljiti i stručnjaka i kritičara i prosječnog filmskog gledaoca. Tom svojom značajkom on najbolje i najevidentnije dokazuje potpunu pogrešnost često iznošene tvrdnje da su stvarna umjetnička vrijednost i prihvaćanje i razumijevanje nekog filma od strane prosječne filmske publike dvije stvari koje se međusobno isključuju. Ali on istovremeno dokazuje i jednu drugu činjenicu: da se to dešava samo u iznimno sretnim slučajevima. Voljeli bismo kad bi tih sretnih slučajeva, kao što je **Tom Jones**, bilo više.

Darko Gašparović

nja odvija tako na dva plana: realnom i irealnom. Realni svijet predstavljaju Direktor ka-

jaz

De ca jaz

Iako s žana u Sopotu, netom o dakle bi borce«. ljučio o stivalsku

Pored jelom is vala, P manifest ba spom javu na lima u i move s inspirira jazz, »Ja kojoj su su bila ćem bro održana u raznir je prika sam ja s adekv

Progra jazza, b sastava samo su »Ragtim originalk ostali (Wroblew shvaćan posebno skog te nom ko smatrati chima K cepcijan Kvintet bonista bez sum Evrope. sambla: stavu W ski bas pratila Ross či bilo pri bača, k spiea. O ski pro posteper njolskog vošću t bopa. P Gillespij banskoj Deo«.

U sje je nastu cilie Fo sona (in sastavu vrlo mo hil Novi mislows na turn rani Pa francusk Paris«, moment pila zbo je, daka znatno dominir tvrdili noevrop veći br dominir očitim vokalne No, za toaru in

Mlade

luč